

No és que insulti, és que existeixo

La gala dels premis BAFTA 2026 ens va regalar un d'aquells moments incòmodes que, amb el temps, acaben esdevenint reveladors. Durant la retransmissió de la BBC, enmig de l'eufòria i amb els actors Michael B. Jordan i Delroy Lindo a l'escenari, es va sentir clarament un insult racista. L'origen no era la provocació ni la mala fe, sinó un tic involuntari de John Davidson, el protagonista real de *I Swear*. El que podria haver estat un simple incident televisiu es va convertir en una lliçó col·lectiva sobre el desconeixement persistent envers la síndrome de Tourette. També en un involuntari tràiler de la pel·lícula que estrenem aquesta setmana, després d'haver-se convertit en tot un fenomen al Regne Unit.

Aquest episodi, lluny de ser anecdòtic, funciona gairebé com un pròleg de la pel·lícula dirigida per Kirk Jones. *I Swear* arrenca, de fet, amb una escena igualment incòmoda i reveladora: el mateix Davidson, ja adult, a punt de rebre una distinció de mans d'Elisabet II, deixa anar un "Fuck the Queen!" seguit d'un immediat i educadíssim "perdó, senyora". Aquesta dualitat —l'impuls incontrolable i la consciència plena del dany— vertebrava tot el film.

El gran encert de la pel·lícula és trobar un to que oscil·la entre l'humor i el drama sense caure mai en la condescendència. La infància i adolescència del protagonista —un noi escocès a qui la vida se li capgira quan apareixen els primers tics— estan narrades amb una estructura episòdica però fluida. Hi ha passatges il·lustratius sobre l'assetjament escolar, la cita desastrosa al cinema veient *Tootsie* o la frustració de veure's apartat d'un futur prometedor com a porter de futbol. Tot plegat construeix un retrat dur d'una època (els anys vuitanta) en què la ignorància era la norma i la diferència, motiu de càstig (físic i psicològic).

És, però, en la interpretació de Robert Aramayo on la pel·lícula assoleix la seva veritable dimensió. El seu treball —mereixedor del BAFTA— és extraordinari per la seva contenció: aconsegueix transmetre la violència interna del trastorn sense caure en l'excés, fent visible la persona darrere del símptoma. No és només un exercici tècnic, sinó d'allò més emocional.

A la segona meitat, el film entra en terrenys més reconeixibles del cinema social britànic. L'aparició de personatges clau, com el que interpreta Pe-

I SWEAR

País: Regne Unit, 2025

Direcció: Kirk Jones

Guió: Kirk Jones

Intèrprets: Robert Aramayo, Maxine Peake, Shirley Henderson, Scott Ellis Watson

Gènere: Drama

Durada: 120 min

Idioma: Anglès

Subtítols: Castellà

No recomanada per a menors de 12 anys

ter Mullan, o la figura de la mare adoptiva —una infermera que entén la salut mental des de l'empatia—, obren la porta a la redempció. Aquí *I Swear* es mou entre la sensibilitat d'*El discurs del rei* i el realisme social de Ken Loach, sense acabar d'instal·lar-se del tot en cap dels dos territoris.

Malgrat alguns clixés propis del gènere de "pel·lícules sobre malalties", el film els supera gràcies a la seva honestat i, sobretot, al seu sentit de l'humor. Perquè *I Swear* és, sorprenentment, molt divertida. Riu amb el protagonista, mai d'ell. Entén i ens transmet que en l'absurd dels tics hi ha també una forma de desactivar la por.

El tram final, centrat en l'activisme de Davidson i el seu encontre amb altres persones amb Tourette, aporta el missatge central del film: la importància de no sentir-se sol i de transformar l'experiència individual en acció col·lectiva. Especialment commovedora és l'escena compartida amb una nena que pateix el mateix trastorn, on els insults esdevenen, paradoxalment, un llenguatge de complicitat.

En definitiva, *I Swear* (recordem que en anglès pot significar «Ho juro», però també «dic paraulotes» o «renego») és una pel·lícula sobre segones oportunitats, però també sobre el poder del coneixement. Sobre com allò que etiquetem com a "estrany", deixa de fer por quan l'entendem. I, potser sense voler-ho, la polèmica dels BAFTA no fa sinó reforçar aquesta idea: encara tenim molt per aprendre.

Jordi Camps Linnell

Col·lectiu de la crítica cinematogràfica de Girona